

Onderbouwing voor vormverandering agrarisch bouwperceel aan de Stadsheidelaan 15 te Doetinchem.

1. Inleiding

Op het bestemmingsplan Buitengebied – 2012 is op 28 mei 2013 een zienswijze ingediend om bovengenoemd project mee te laten gaan bij de vaststelling van dat bestemmingsplan. De onderbouwing voor het plan was op dat moment niet zodanig, dat dit verwerkt kon worden. Daarom is een herstelplan aangekondigd, die onder andere het voorliggende plan in het bestemmingsplan voor het buitengebied planologisch vastlegt. Deze onderbouwing maakt onderdeel van het herstelplan.

2. Ligging plan

Deze onderbouwing gaat over het agrarisch bouwperceel Stadsheidelaan 15 in het buitengebied van Doetinchem. Op onderstaande afbeelding is het perceel met een cirkel aangeduid. De exacte begrenzing is in het bestemmingsplan zelf te vinden.

Figuur 1 Luchtfoto locatie Stadsheidelaan 15 te Doetinchem (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

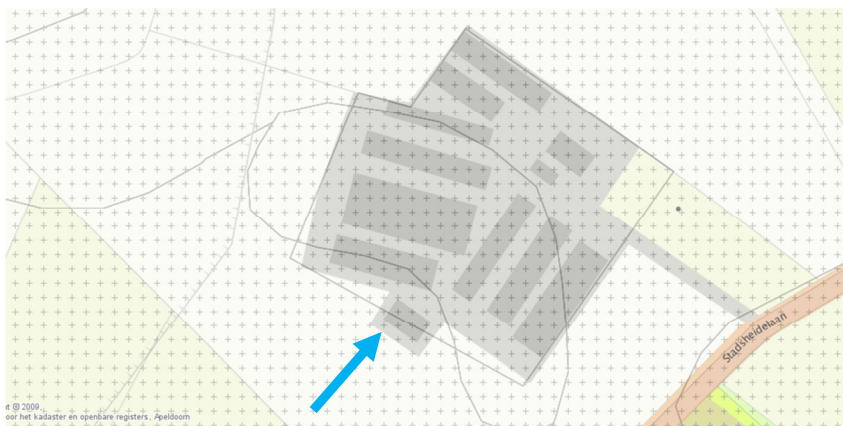

Figuur 2 Topografische ligging locatie Stadsheidelaan 15 te Doetinchem (bron: topografische atlas Gelderland)

3. Planbeschrijving

Clïënt beschikt op de genoemde locatie over een agrarisch bedrijf in de vorm van een pluimveehouderij. Ten behoeve van deze veehouderij zijn er binnen het perceel diverse bedrijfsgebouwen, voorzieningen en bouwwerken alsmede een bedrijfswoning aanwezig. Het bedrijf kent de laatste jaren een gezonde ontwikkeling en wenst deze ontwikkeling ook de komende jaren duurzaam voort te zetten.

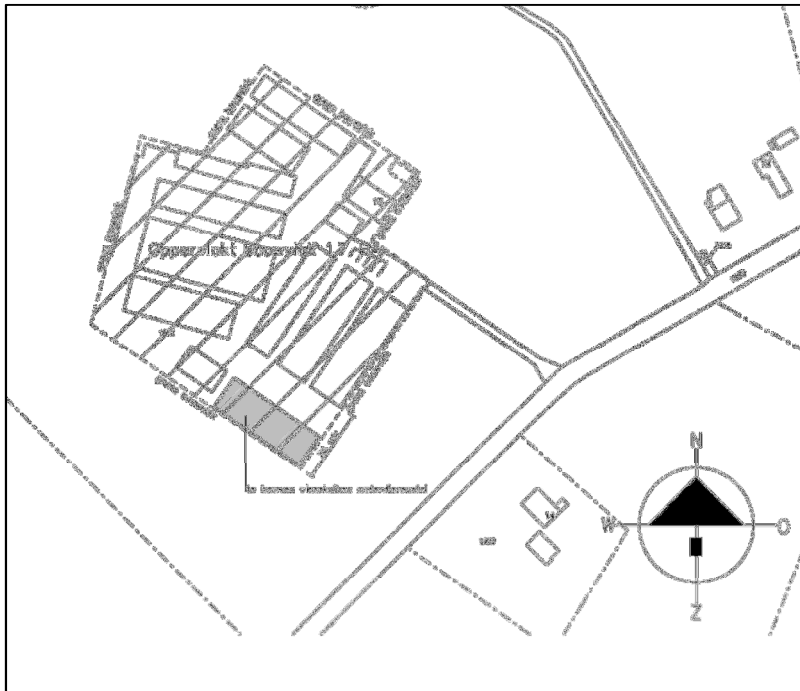
Op 28 mei 2013 is namens cliënt bezwaar gemaakt op het toen nog in ontwerp liggende bestemmingsplan Buitengebied – 2012. De onderstaande punten lagen ten grondslag aan het bezwaarschrift:

Figuur 3 Uitsnede plankkaart (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Een nieuwe werktuigenberging is op de bovenstaande verbeelding weer gegeven. Uit deze afbeelding blijkt dat deze deels buiten het bouwvlak is gelegen. Het is wenselijk dat deze werktuigenberging wordt opgenomen in het bouwvlak. Daarbij is de wens om een nieuwe pluimveestal te realiseren. Deze stal is wenselijk geacht naast en in lijn met de voorgenoemde werktuigenberging. Deze nieuwe stalruimte is noodzakelijk in verband met de geldende welzijnseisen voor het houden van pluimvee. Als gevolg van deze strengere welzijnseisen dient de oppervlakte per dier te worden vergroot. Om het zelfde aantal dieren te kunnen huisvesten, is het noodzakelijk om een extra stal te realiseren. De nieuwe stal zal worden uitgevoerd met een mechanische ventilatie, waarbij het emissiepunt komt te liggen aan de zijde van de werktuigenberging (westzijde). Een aanvraag om vergunning vanwege de Natuurbeschermingswet is reeds aangevraagd en door de provincie verleend.

De gewenste bedrijfsopzet met bijbehorende agrarisch bouwvlak is in onderstaande figuur weergegeven. De situering van de benodigde nieuwe stal in verband met de welzijnseisen is in dit figuur met een grijze arcering aangegeven. In deze situatie is er sprake van een compact bouwperceel, waarbij de oppervlakte van het bouwvlak gelijk is aan die, zoals deze is opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied.

Figuur 4 Beoogde vorm bouwvlak (bron: Van Westreenen bv)

De gevraagde vormverandering van het agrarisch bouwperceel wordt in het volgende hoofdstuk nader onderbouwd.

4. Beleidskader en haalbaarheid

Beleidskader

In het plangebied Stadsheidelaan 15 geldt op dit moment het bestemmingsplan Buitengebied. Het bestemmingsplan is op 18 juli 2013 vastgesteld en reeds inwerking getreden.

Figuur 3 Kaartuitsnede plankaart (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

De gronden zijn bestemd als 'Agrarisch' en is deels voorzien van een dubbelbestemming Archeologische verwachting 2 en deels van de dubbelbestemming Archeologische verwachting 4. Daarbij is een bouwvlak opgenomen en bevindt de locatie zich in een gebied dat nader is aangeduid als 'verwevingsgebied'.

Voor de verandering van het agrarische bouwperceel geldt de wijzigingsbevoegdheid in artikel 3.8.1. De wijzigingsbevoegdheid luidt als volgt (waarbij *cursief* de toetsing van het plan aan de voorwaarde is opgenomen):

Veranderen en/of vergroten bouwvlak

Burgemeester en wethouders kunnen, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening, de vorm van het bouwvlak veranderen of het bouwvlak vergroten, onder voorwaarden dat:

- a. de noodzaak voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering is aangetoond;
Het opnemen van de gebouwen binnen het bouwvlak is essentieel voor de agrarische bedrijfsvoering. In het bestemmingsplan Buitengebied – 2012 is onder artikel 3.2.2. sub. a., bepaald dat gebouwen uitsluitend zijn toegestaan binnen het bouwvlak. Het is dan ook gewenst dat een bestaande werktuigenberging binnen het bouwvlak wordt gesitueerd. Een nieuwe stal dient aan te sluiten op de bestaande stallen, met logische werklijnen. De stallen dienen vanuit het binnenerf toegankelijk te zijn. Op deze manier kan het zware vrachtverkeer (met veevoer en dieren) over de erfverharding de stal bereiken. Het bestaande bouwvlak biedt alleen bouw mogelijkheden voor de woning. Oprichten van een stal is daar onwenselijk. De vormverandering van het bouwvlak leidt tot een meer doelmatigere en efficiëntere bedrijfsvoering.

- b. vaststaat dat daarvoor de vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet hetzij niet nodig is hetzij is of zal worden verleend;
Het bedrijf beschikt over een onherroepelijk verleende vergunning Natuurbeschermingswet 1998.
- c. vaststaat dat de stikstofdepositie vanuit de betreffende inrichting niet toeneemt dan wel saldering plaatsvindt;
Zoals gerefereerd, beschikt de inrichting over een vergunning Natuurbeschermingswet. Ten opzichte van deze vergunning kan er geen sprake zijn van een toename van stikstofdepositie vanuit de inrichting. Een uitbreiding in dieren zal dan ook gepaard moeten gaan met emissiebeperkende maatregelen op bestaande stallen, waarmee er op bedrijfsniveau ten minste geen sprake is van een toename van stikstofemissie. Met de vergunning Natuurbeschermingswet is dit voldoende gewaarborgd.
- d. het bouwvlak na wijziging voor minstens 50 % het oorspronkelijke bouwvlak overlapt;
Het gevraagde bouwvlak 1.71 hectare behoudt dezelfde omvang, echter een deel (290 m² = 2 %) van het bouwvlak dat aan de voorzijde van de woning is gelegen, wordt naar de zijkant/ achterzijde verplaatst. Het betreft daarmee een geringe verschuiving.
- e. geen gebouw door wijziging buiten het bouwvlak komt te liggen;
De vervorming van het bouwvlak leidt ertoe dat alle bouwwerken binnen het bouwvlak komen te liggen, daar waar in de huidige situatie de werktuigenberging deels buiten het bouwvlak is gelegen. Er is geen sprake van een toename van bouwvlak, slechts een geringe vervorming.
- f. de oppervlakte van het bouwvlak tot 1,25 hectare mag worden vergroot, met dien verstande dat wanneer de bestaande oppervlakte reeds meer bedraagt dan 1 hectare, die oppervlakte met ten hoogste 25 % mag worden vergroot, met dien verstande dat het bepaalde in [4.5.2](#) onverminderd van toepassing blijft;
Er is geen sprake van vergroting maar van vormverandering. Deze voorwaarde is dus niet relevant.
- g. de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende bedrijven, gronden en bouwwerken niet onevenredig worden aangetast;
De gebruiksmogelijkheden van aangrenzende bedrijven, gronden en bouwwerken worden niet onevenredig aangetast. De ontwikkelingen zijn voorzien in directe aansluiting op het erf en betreft deels ook gronden die al onderdeel van de inrichting uitmaken. De wijziging van de vorm leidt niet tot een onevenredige aantasting van het gebied, tot inperking van rechten van

omliggende bedrijven en evenmin tot aantasting van woon- en leefklimaat van omliggende woningen. Voor de nieuwe situatie is een geurberekening uitgevoerd. De uitkomsten laten zien dat in ruime mate kan worden voldaan aan de wettelijke normen. Hieronder is een deel van de uitkomsten toegevoegd. De gehele rapportage is als bijlage toegevoegd. Uit onderstaande tabel blijkt dat de geurbelasting op de dichtstbijzijnde woning 5,7 ou bedraagt, daar waar 14 ou is toegestaan. De uitvoering is daarmee gewaarborgd.

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	Xcoördinaat	Ycoördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
12	Stadsheidelaan 19	224 523	442 957	14,0	2,9
13	Stadsheidelaan 14	224 415	442 799	14,0	5,7
14	Stadsheidelaan 17	224 308	443 102	14,0	4,2
15	Bruggenweg 1	223 986	442 768	14,0	2,0
16	Halseweg 4/6	224 107	443 078	14,0	3,5

- h. de landschappelijke inpassing is gewaarborgd in een landschappelijk inrichtingsplan, die voldoet aan het bepaalde in bijlage 1, 2 en 3;
De landschappelijke inpassing is gewaarborgd in een landschappelijke inrichtingsplan (zie ook bijlage I van deze onderbouwing).
- i. voor zover de locatie gelegen is binnen de aanduiding 'ehs - ecologische verbinding' of 'ehs - natuur' moet worden aangetoond dat er geen significante aantasting plaatsvindt van de kernkwaliteiten van de EHS, dan wel dat door het treffen van compenserende of mitigerende maatregelen hieraan voldoende tegemoet kan worden gekomen;
De locatie ligt niet in een van de genoemde gebieden, dus deze voorwaarde is niet relevant.
- j. de ruimtelijke uitwerking van de wijziging aanvaardbaar is;
Hier is sprake van. Zie verder onder het tussenkopje 'haalbaarheid' in deze paragraaf.
- k. de uitvoerbaarheid van het wijzigingsplan gewaarborgd is;
In deze paragraaf onder het tussenkopje 'haalbaarheid' is de haalbaarheid op diverse aspecten onderzocht en aangetoond. In hoofdstuk 5 is de economische uitvoerbaarheid aangetoond. Hieruit blijkt dat het plan uitvoerbaar is.

- l. bij vergroting van het bouwvlak door het college advies wordt ingewonnen bij een extern deskundige adviesbureau.

Er is geen sprake van vergroting, dus deze voorwaarde is niet relevant.

Haalbaarheid (c.q. randvoorwaarden)

Voor deze locatie regelt het voorliggende bestemmingsplan de vormverandering van een agrarisch bouwperceel zonder dat dit perceel vergroot wordt ten opzichte van het huidige agrarische perceel. Daarom is voor deze locatie geen nader onderzoek nodig voor het aspect cultuurhistorie (bouwkundig). Tevens behoeft er geen advies te worden ingewonnen bij S/A/A/B. De volgende aspecten zijn wel nader onderzocht:

1. akoestisch (weg- en railverkeer);
2. bedrijven (incl. geur veehouderij);
3. bodem- en grondwatervervuiling;
4. cultuurhistorie – archeologie;
5. externe veiligheid;
6. flora en fauna;
7. luchtkwaliteit;
8. planschade risico;
9. landschappelijk inpassingsplan;
10. verkeer en parkeren;
11. water.

Akoestisch

De vormverandering van het bouwvlak heeft geen directe invloed op akoestisch niveau. Het aantal transportbewegingen van en naar het bedrijf blijven ongewijzigd. Daarbij heeft het veranderen van het bouwvlak weinig tot geen invloed op het geluidsniveau geproduceerd door de bronnen (bv. d(B)A ventilatoren, leveren veevoer, laden en lossen dieren et cetera). De geluidsproductie vindt hoofdzakelijk plaats op het erf, dat in de nieuwe situatie vrijwel geheel is omgeven door gebouwen. De gebouwen hebben daarmee een afscherpende werking voor het geluid dat op het erf wordt geproduceerd. Gezien de ruime afstand tot de dichtstbijzijnde burgerwoningen (> 100 meter) zal de gewenste ontwikkeling geen negatief effect hebben.

Bedrijven

Dit aspect moet zowel bekeken worden vanuit het agrarisch bedrijf naar de omgeving, als vanuit de omgeving naar het agrarisch bedrijf. Het bouwvlak dat aan de noordzijde van het bedrijf is gelegen, wordt naar de zuidzijde geplaatst. De afstand gemeten vanaf de rand van het bouwvlak naar de dichtstbijzijnde burgerwoning aan de Stadsheidelaan 14 neemt af.

Voor geur is een nadere beoordeling gemaakt. De uitkomsten laten zien dat in ruime mate kan worden voldaan aan de wettelijke normen. Hieronder is een deel van de uitkomsten toegevoegd. De gehele rapportage is als bijlage toegevoegd. Uit onderstaande tabel blijkt dat de geurbelasting op de dichtstbijzijnde woning 5,7 ou bedraagt, daar waar 14 ou is toegestaan. In onderhavige situatie wordt er dus ruimschoots voldaan aan de norm.

De afstand tot het dichtstbijzijnde niet-agrarische bedrijf dat is gevestigd op Stadsheidelaan 13 neemt ten opzichte van de bestaande situatie toe. Daarmee is er geen sprake van het beperken

van de ontwikkelingsmogelijkheden van dit bedrijf. Een nadere beoordeling heeft dan ook niet plaats te vinden.

Archeologie en cultuurhistorie

Voor het in de toekomst te bebouwen perceel is archeologisch onderzoek noodzakelijk. Het onderzoek zal worden uitgevoerd op het moment dat er voor het bedrijf een omgevingsvergunning wordt aangevraagd. Op deze manier wordt het aspect gewaarborgd en levert het geen belemmering op voor de gevraagde vormverandering.

Bodem- en grondwatervervuiling

De vormverandering op zichzelf kan geen bodem- en grondwatervervuiling veroorzaken. Echter maakt de verandering wel de realisatie van een nieuwe werktuigenberging mogelijk. Het stallen van landbouwmachines in de beoogde berging levert een verwaarloosbaar bodemrisico op grond van de Nederlandse richtlijn Bodemrisico.

Voor wat betreft het waterbeleid zal het hemelwater niet op de rioleringsysteem aangesloten worden, dit is dus afgekoppeld. De watertoets van het Waterschap levert het volgende op:

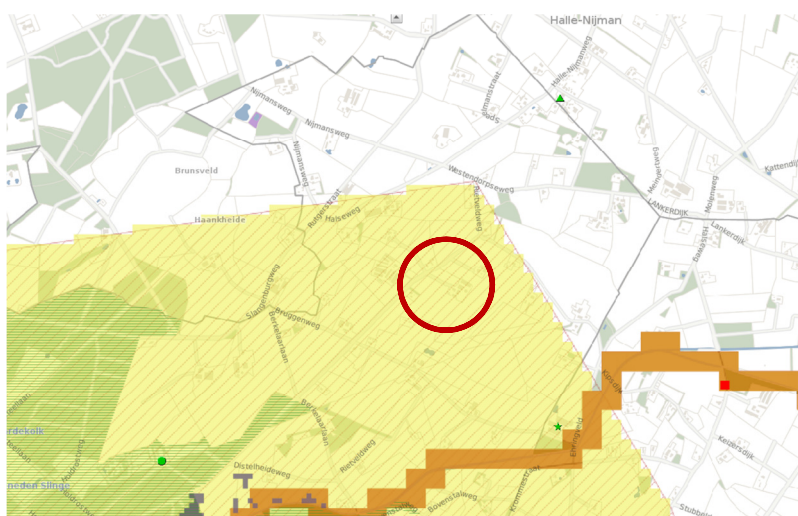
Thema	Toetsvraag	Relevant
Hoofdthema's		
Veiligheid	1. Ligt in of nabij het plangebied een primaire of regionale waterkering? 2. Ligt in of nabij het plangebied een kade?	1. Nee 2. Nee
Riolering en afvalwaterketen	1. Is er een toename van het afvalwater (DWA)? 2. Ligt in het plangebied een persleiding van WRIJ? 3. Ligt in of nabij het plangebied een RWZI van waterschap?	1. Nee 2. Nee 3. Nee
Wateroverlast (oppervlaktewater)	1. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak? 2. Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak? 3. In of nabij het plangebied bevinden zich natte en laag gelegen gebieden, beekdalen, overstromingsvlaktes?	1. Ja 2. Nee 3. Nee
Grondwater- overlast	1. Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond? 2. Bevindt het plangebied zich in de invloedzone van de Rijn of IJssel? 3. Is in het plangebied sprake van kwel? 4. Beoogt het plan dempen van slootjes of andere wateren?	1. Nee 2. Nee 3. Nee 3. Nee
Oppervlaktewater- kwaliteit	1. Wordt vanuit het plangebied water op oppervlaktewater geloosd? 2. Ligt in of nabij het plangebied een HEN of SED water? 3. Ligt het plangebied geheel of gedeeltelijk in een Strategisch actiegebied?	1. Nee 2. Nee 3. Nee
Grondwater- kwaliteit	Ligt het plangebied in de beschermingszone van een drinkwateronttrekking?	Nee

Volksgezondheid	1. In of nabij het plangebied bevinden zich overstorten uit het gemengde of verbeterde stelsel? 2. Bevinden zich, of komen er functies, in of nabij het plangebied die milieuhygiënische of verdrinkingsrisico's met zich meebrengen (zwemmen, spelen, tuinen aan water)?	1. Nee 2. Nee
Verdroging	Bevindt het plangebied zich in of nabij beschermingszones voor natte natuur?	Nee
Natte natuur	1. Bevindt het plangebied zich in of nabij een natte EVZ? 2. Bevindt het plangebied zich in of nabij beschermingszones voor natte natuur?	1. Nee 2. Nee
Inrichting en beheer	1. Bevinden zich in of nabij het plangebied wateren die in eigendom of beheer zijn bij het waterschap? 2. Heeft het plan herinrichting van watergangen tot doel?	1. Nee 2. Nee
Aandachtsthema's		
Recreatie	Bevinden zich in het plangebied watergangen en/of gronden in beheer van het waterschap waar actief recreatief medegebruik mogelijk wordt?	Nee
Cultuurhistorie	Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?	Nee

De vormverandering van het agrarische perceel heeft in tot doel een nieuwe pluimveeschuur bij het agrarisch bedrijf te kunnen bouwen. Hierdoor neemt het verhard oppervlak dus toe. Om wateroverlast, kwantitatief en kwalitatief, nu en in de toekomst te voorkomen wordt het regenwater niet afgevoerd naar het rioolstelsel maar op het perceel zelf geïnfiltreerd en vertraagd afgevoerd naar het oppervlaktewater.

Externe veiligheid

Voor het aspect externe veiligheid is gebruik gemaakt van de risicokaart.nl van Nederland. Na het doorlopen van alle thema's toont de kaart een kleine kans op de natuurramp overstromingen. Het bedrijf ligt in een potentieel overstroombaar gebied met een maximale stroomsnelheid van < 0,5 m/s per diepte meter, welke als categorie 'minder relevant' wordt getypeerd.

Figuur 4 Kaartuitsnede risicokaart (bron: www.risicokaart.nl)

Aangezien het bedrijf zich op een locatie bevindt waar er slechts een kleine kans is op een overstroming, wordt de gewenste bedrijfsontwikkeling niet te belemmeren.

Flora en fauna

Voor onderhavige locatie is een Quick Scan (QS) uitgevoerd. De QS is als bijlage 2 in deze onderbouwing opgenomen.

Luchtkwaliteit

De gevraagde vormverandering heeft geen invloed op het aspect luchtkwaliteit. De planologische bouw mogelijkheden nemen niet toe, deze worden slechts verplaatst.

Planschaderisico

Voor onderhavige locatie wordt geen planschade verwacht. In hoofdstuk 5 wordt nader op dit aspect ingegaan.

Landschappelijk inpassingsplan

De landschappelijke inpassing is gewaarborgd in een landschappelijke inrichtingsplan (zie ook bijlage I van deze onderbouwing).

Verkeer en parkeren

De gevraagde vormverandering heeft geen invloed op het aspect verkeer en parkeren (zie ook toelichting bij akoestiek).

Water

Zie aspect bodem- en grondwatervervuiling.

Conclusie

Er zijn geen aspecten die een belemmering vormen voor de vormverandering van het agrarische bouwperceel. De haalbaarheid van het wijzigingsplan hiermee aangetoond.

5. Economische uitvoerbaarheid

De kosten voor het, na voorliggende wijziging, te realiseren initiatief zijn geheel voor rekening van de initiatiefnemer. Deze maken onderdeel uit van de normale bedrijfsontwikkeling en worden indien noodzakelijk opgenomen in het financieringsplan van de ondernemer.

Ook voor het overige zijn er geen gemeentelijke financiën met het project gemoeid. De gemeente loopt hier geen ontwikkelingsrisico in. De gemeente sluit met de initiatiefnemer een anterieure overeenkomst af om aspecten als het kostenverhaal en de landschappelijke inpassing te waarborgen.

Bijlage I - Landschappelijke inpassing

Erfinrichtingsplan
Jansen, Stadsheidelaan 15 in Doetinchem

Ten behoeve van vergroting van het agrarisch bouwperceel

Colofon

Erfinrichtingsplan Jansen, Stadsheidelaan 15 Doetinchem

Ten behoeve van vergroting van het agrarisch bouwperceel

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever : Van Westreenen
Contactpersoon: dhr. A. Versteeg

Projectnummer en versie: 437, versie 1.0		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 16 april 2014
Ligging projectgebied: Stadsheidelaan 15		

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

[@natuurbankOverijssel](https://twitter.com/natuurbankOverijssel)

1. Inleiding

Pluimveebedrijf Jansen, gelegen aan de Stadsheidelaan 15 in Doetinchem, heeft Natuurbank Overijssel gevraagd om een erfinpassingsplan op te stellen voor het bedrijf. Het erfinpassingsplan wordt opgesteld in het kader van de wenselijke vergroting van het agrarisch bouwperceel. Het landschapsplan wordt opgesteld op basis van een analyse van het huidige erf, het omringende landschap en abiotische omstandigheden zoals bodem en grondwater.

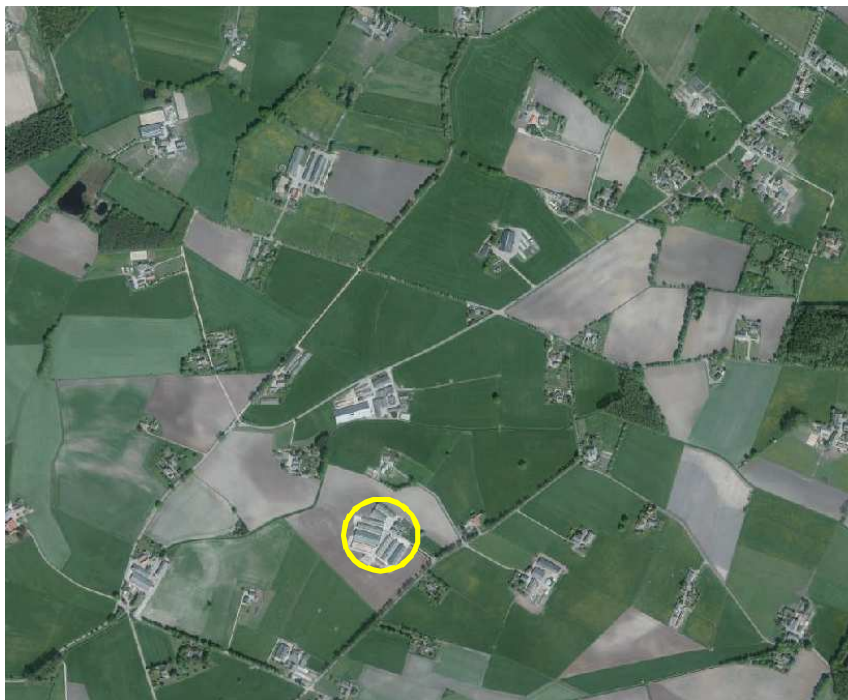
Bij het opstellen van het erfinpassingsplan wordt rekening gehouden met de kwantitatieve eisen die de gemeente Doetinchem aan dergelijke uitbreidingen stelt. Bij de keuze voor de type beplanting en de soortsaamenstelling van de beplanting wordt gebruik gemaakt van leidraad 'Toetsingskader landschapselementen' en de folder 'inheemse bomen en struiken in Doetinchem' van de gemeente Doetinchem.

Naast een advies voor inrichting van het erf en uit te voeren inrichtingsmaatregelen, wordt dit rapport afgesloten met een advies over het wenselijke beheer van de beplanting.

2. Landschapsanalyse

2.1 Ligging van het plangebied

Pluimveebedrijf Jansen is gelegen aan de Stadsheidelaan 15 in Doetinchem. Het ligt in de noordoosthoek van de gemeente Doetinchem. Op onderstaande kaart wordt de globale ligging van het plangebied in de omgeving weergegeven.

Ligging van het plangebied in de omgeving.

2.2 Ontstaansgeschiedenis omringende landschap

Tijdens het Saalien, de laatste ijstijd waarbij het landijs tot in Nederland kwam, werden de Rijn en Maas gedwongen hun noordelijke loop door respectievelijk het huidige IJsseldal en de Gelderse Vallei, af te buigen naar het westen. De sedimenten die door de Rijn en Maas waren afgezet, werden door het ijs

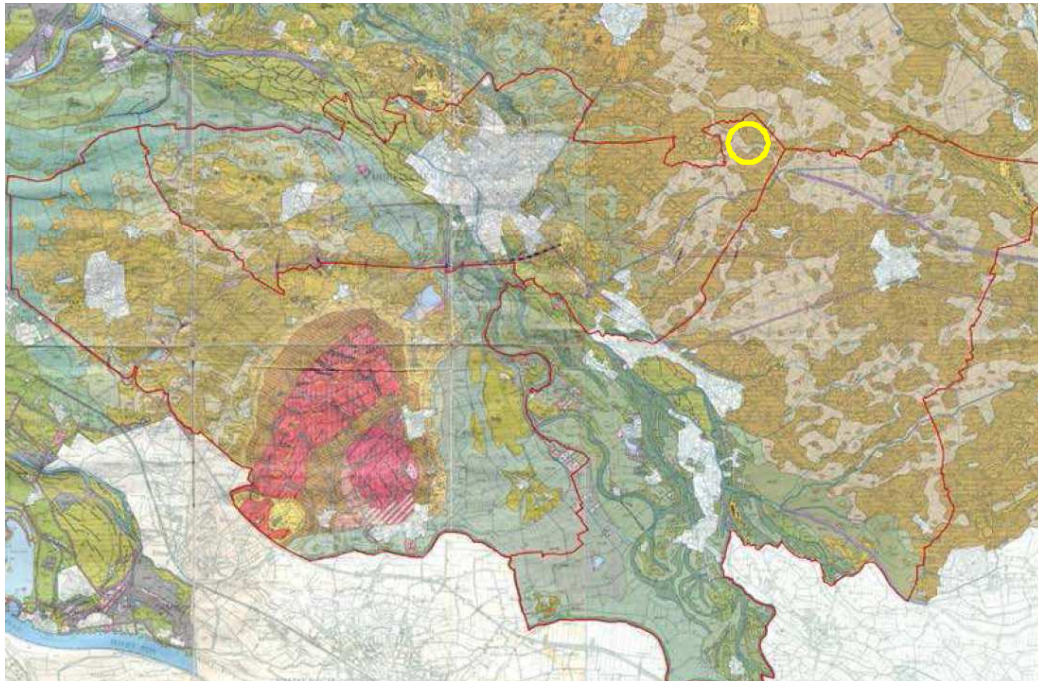
opgestuwd en deels overdekt met nieuwe lagen. De stuwwallen, zoals de Montferlandsche Berg, zijn daarvan de meest evidente overblijfselen. Het is daardoor mogelijk oude sedimentlagen (klei) van bijna een miljoen jaar geleden op plekken in Montferland te vinden. Door de stuwving van het landijs zijn de afzettinglagen veelal scheef komen te liggen, waardoor men in de stuwrichting verschillende lagen op korte afstand van elkaar kan aantreffen. Waar slecht doorlatende kleilagen voorkomen, zijn soms meertjes ontstaan, zoals bij het Peeske ten zuidoosten van Beek.

Bij het smelten van het ijs stroomde het water van de stuwwallen en liet grof, kriskras gelaagd materiaal achter, de smeltwaterafzettingen (sandr). Vooral in het voorjaar werd veel smeltwater bovengronds afgevoerd over de nog bevroren ondergrond (permafrost). Daarbij zijn brede dalen ontstaan, bijvoorbeeld tussen Zeddam en Stokkum, waar het de scheiding vormt tussen het gestuwde preglaciale materiaal en het gestuwde materiaal bedekt door een smeltwaterafzetting. Voor de mond van de dalen ligt uitgeschuurd, grof materiaal: de uitspoelingswaaiers. De Rijn had in de warmere tussenperiode, het Eemien, haar weg in noordelijke richting ten oosten van de Montferlandsche Berg hervonden. Gedurende het koudere Weichselien brak de Rijn door de stuwwallen tussen Montferland en Veluwe en stroomde de Rijnloop ten noorden van de Montferlandsche Berg naar het westen. De brede, vlechtende rivierloop van de Rijn leidde tot terrassen tussen de stuwwallen en het dekzandgebied. Zand dat uit de rivierbedding verstoof vormde ten westen van de huidige Oude IJsselloop (oude) rivierduinen van grof zand. In een koudere tussenperiode van het Weichselien werd veel zand uit de droogstaande rivierbedding door de wind verspreid, het oudere dekzand. Deze afzetting, de formatie van Kreftenheye, die bestaat uit lemige en minder lemige laagjes, komt veel voor in de Liemers en ten oosten van de Oude IJssel. Veelal bevonden zich natte, moerassige plekken zich in het gebied, later ookwel onland genoemd. Soms vond hier ook veenvorming plaats.

In het Midden-Weichselien brak de Rijnloop bij de Gelderse Poort door de stuwwal tussen Montferland en Nijmegen-Kleef. Daarmee werd de Oude IJsselloop als hoofdtak verlaten. In de Oude en Jonge Dryastijd was het weer kouder en traden opnieuw zandverstuivingen op. Het Jonger Dekzand I, dat meestal een lager leemgehalte heeft dan het oude dekzand, is veelal in ruggen parallel aan beken afgezet, zoals de rug van Lintelo langs de Keizersbeek. Het Jonger Dekzand II uit de Jonge Dryastijd komt veel voor in de omgeving van Zelhem, langs de randen van de stuwwallen en als ruggen (Halse rug of Romeinendiek). Dit Jonger dekzand ligt eveneens in de omgeving van Didam en Wehl aan de oppervlak, maar welk type dit precies is, is onbekend. Bij het smelten van sneeuw en ijs in het voorjaar werd in korte tijd veel water afgevoerd, waarbij ook veel sediment werd verplaatst. De rivierbeddingen werden hiermee snel opgevuld, waardoor het water een nieuwe weg moest vinden en een systeem van verwilderde of vlechtende watergeulen ontstond.

In de warmere perioden van het Weichselien werd het vegetatiedek meer gesloten en voerden de rivieren minder sediment aan, waardoor de hoofdgeulen in hun afzettingen begonnen in te snijden. Bij overstromingen werden over de grove zanden een dunne laag klei gesedimenteerd, de oude rivierklei. Deze naar boven geleidelijk zwaarder wordende afzetting ligt rondom Azewijn en ten noorden en zuiden van de lijn Dieren-Doetinchem aan het oppervlak. Het warmere klimaat van het Holoceen leidde tot eustigere waterafvoeren en meer vegetatie. Langs de Oude IJssel stuifde het zand op tot (jonge) rivierduinen (Formatie van Kootwijk), waarvan de Kruisberg en Oosseld rond Doetinchem voorbeelden zijn en loopt door langs Gaanderen, Terborg en Gendringen. Tussen Doetinchem en Azewijn zijn deze rivierduinen geleidelijk door dikke lagen jonge rivierklei bedekt en steken alleen de hoogste toppen boven de klei uit. Deze toppen vormden veelal vroege bewoningsplaatsen, zoals Azewijn. Verder van de rivier werd alleen klei afgezet bij overstromingen. Deze kommen, zoals die ten zuiden van 's Heerenberg, bevatten zware klei afgewisseld met donkere veenlaagjes (Betuwe-formatie). Het gebied rond Stokkum met grof zand wordt eveneens als holoceen stuifzand beschouwd. Op lagere, vochtige plaatsen kon veen ontstaan, zoals bij Azewijn, Doetinchem, soms in restgeulen van vlechtende rivieren, en in het Goor. Op de Halse rug konden onder menselijke invloed zanden weer gaan stuiven, wat de formatie van Kootwijk vormde.

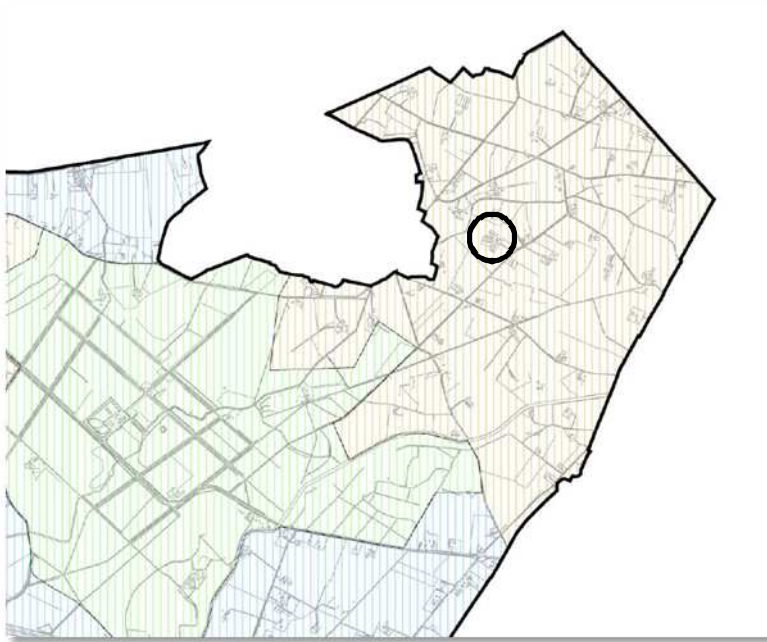
Aan de westkant van het gebied, ten westen van Nieuw-Wehl en Didam ligt het komgebied met kleiafzettingen van de Rijn en IJssel. In de beekdalen van o.a. de Boven-Slinge en Keizersbeek komen gedeelten voor waar door overstroming grove zanden en plaatselijk ook kleiige lagen en veen zijn gevormd. Ook in de broekgebieden wordt plaatselijk een toplaag aangetroffen van recent door de beken afgezet kleiig materiaal, merendeels dunner dan 40 cm, vaak ijzer bevattend en soms moerig ontwikkeld (bron: LOP-Doetinchem).

Geomorfologische kaart van de ZO-Liemers. Het plangebied wordt met de cikel aangeduid.

2.3 Het landschap

Het plangebied en de directe omgeving wordt gerekend tot het kampenlandschap, maar het bestaat feitelijk uit een kleine geïsoleerde jonge heideontginning. Namen van wegen in de directe omgeving zoals Stadsheldelaan herinneren daaraan. Ook de lange rechte wegen vormen een kenmerk van het rationele jonge ontginningslandschap. Beide landschapstypen zijn gevormd op een dekzandlandschap. Vooral in Oost-Gelderland komen aan het oppervlak langgerekte dekzandruggen voor, waar de westenwind het zand opstuwde. Daar tussenin stroomden beekjes. Hier is het kampenlandschap ontstaan. Het kampenlandschap bestaat niet uit grote akkercomplexen, maar uit individuele akkers. De boerenbedrijven voeren een gemengde bedrijfsvoering, een combinatie van akkerbouw en veeteelt. Ieder kamp bestaat uit akkers op de hoger gelegen dekzandrug, grasland langs de beekjes tussen de ruggen en het boerenerf er tussen in op de flanken van de rug. Omdat de grond vaak arm was, brachten de boeren mest en heideplaggen als bemesting op het land. Honderden jaren bemesting zorgden ervoor dat de akkers steeds hoger werden, met een vrij steile rand. Om de gewassen te beschermen tegen wildvraat en wind, werden ze omgeven met houtwallen en houtsingels. Wegen volgden de hogere delen in het landschap en hadden hierdoor vaak een bochtig verloop (bron: Landschapsbeheer Gelderland).

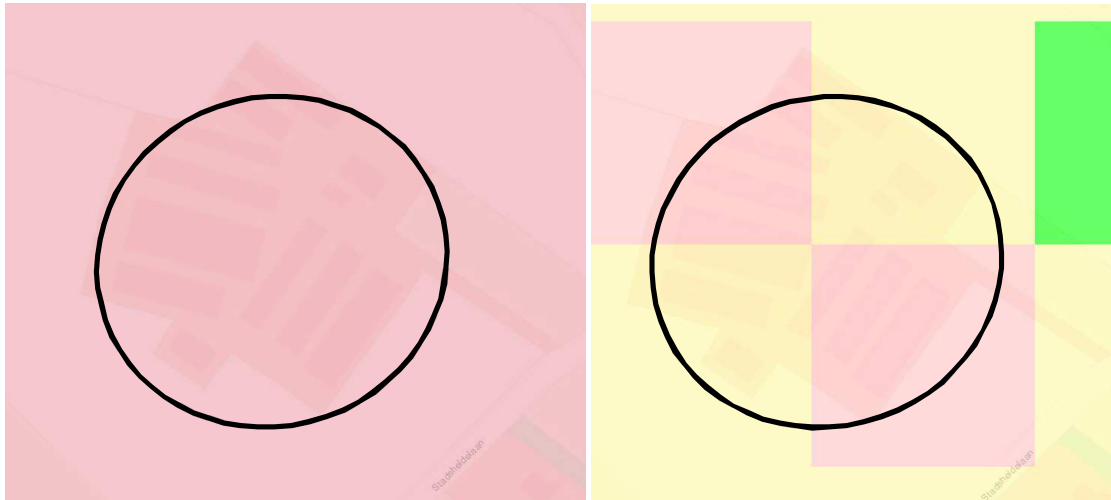
Karakterisering van landschapstypen en de ligging van het plangebied (bron: gemeente Doetinchem).

Kenmerkend voor het kampenlandschap zijn de kleinschaligheid en de grote verscheidenheid. Het landschap bestaat uit een aaneenschakeling van afzonderlijke erven langs beekdalen. Kampen zijn van oorsprong eenmans-essen. Het zijn kleine opbollende akkers die op hogere gronden in het beekdal liggen. Opgaande beplanting - bomenlanen, bosopstanden, houtwallen, hoge erf- of wegbeplanting - omkaderen de essen. De boerenerven liggen aan de rand van de es, op de overgang naar de lager liggende hooi- en weidegronden langs de beek. De erven vormen een langgerekt lint langs de beekdalen. Beplanting sluit de ruimte om het erf af. Kleine bosjes en houtsingels vormen een afscherming tussen het erf en het bouwland. Het samenhangende patroon van erfbeplanting en de houtsingels zorgen voor een aaneenschakeling van fijnmazige ruimtes. De wegen in het kampenlandschap ontstonden vanuit elk erf. Het gebruik van de eigen gronden bepaalden het beloop ervan. Door het aan elkaar knopen van privépaden ontstond een grillig en bochtig wegenstelsel. Door de kleinschaligheid van het landschap zijn de afzonderlijke erven vanuit een beperkt aantal plekken in het landschap te beleven. Het kampenlandschap is visueel relatief dicht.

De boerderij met schuren vormen een compacte cluster. In het lint is de vrijheid in vorm en massa groot, maar binnen één cluster is de samenhang groot. Vooral de kappen zorgen voor maat en schaal van de gebouwen en voor de samenhang. De oriëntatie van de boerderij verschilt per erf, maar meestal heeft het woongedeelte zicht op de akker. Door schaalvergroting, intensivering van de landbouw, rationalisering van de waterlopen en van de wegen en door de verstedelijking werd de kleinschalige afwisseling in het landschap minder. Beplantingselementen verdwenen en nieuwe bebouwing verscheen op plaatsen waar van oudsher geen bebouwing was. De vroegere herkenbare relatie tussen de landschappelijke ondergrond en het ruimtegebruik vervaagde. Door de rationalisering van de wegen lijken de boerderijen toevallig in het landschap te liggen (bron: Gemeente Doetinchem, 2012).

2.4 Bodem en water

De bodemsoort onder het erf behoort tot de veldpodzolgrond. Dit bodemtype kent een vrij diepe ontwatering en behoort tot de kalkloze zandgronden. Het gebied behoort tot de gebieden die gekenmerkt worden door een matige infiltratie. Op de onderstaande afbeelding wordt een uitsnede van de bodemkaart en de grondwatertrappenkaart weergegeven. De gemiddeld hoogste grondwaterstand op het erf is 99 cm beneden maaiveld. De gemiddelde voorjaarswaterstand ligt ongeveer 120 cm beneden het maaiveld (bron: prov. Gelderland).

Uitsnede van de bodemkaart (links) en de gemiddelde voorjaarsgrondwaterstand (GVG). Het erf wordt met de cirkel aangeduid.

2.5 Karakteristieke beplantingsvormen en soorten

Ieder landschapstype kent eigen beplantingsvormen en karakteristieke soorten. Vooral de aanwezige soorten in het landschap worden sterk bepaald door het bodemtype en (grond)watersysteem. De volgende beplantingsvormen zijn karakteristiek voor het kampenlandschap;

Heggen en hagen

Heggen of hagen kunnen voorkomen rondom de voortuin, moestuin, boomgaard. Om de boomgaard kwam van oudsher meidoorn of een gemengde doornhaag voor. Rondom de voortuin gaat de voorkeur uit naar meidoorn, beuk of haagbeuk.

Hoogstamboomgaard

In dit landschapstype zijn boerenboomgaardjes een waardevolle aanvulling. In zo'n boomgaardje stonden fruitbomen voor de eigen voorziening. Denk daarbij aan een handappel, moesappel, stoofpeer, handpeer pruim en kers. Niet alle soorten zijn zelf bestuivend, sommige rassen hebben een ander ras nodig om vrucht te kunnen dragen.

Solitaire bomen

Op het erf staat vaak een solitaire boom, zoals een walnoot, zomereik, wintereik, tamme kastanje, paardenkastanje, groene beuk of linde.

Houtwallen en Houtsingels

Houtwallen en singels komen voor rondom de percelen. Soorten die veel in een houtsingel voorkomen zijn zomereik, elzen, meidoorn, sleedoorn, veldesdoorn, gelderse roos, inheemse vogelkers, vuilboom, hazelaar, lijsterbes, etc. Het is belangrijk de soorten in de juiste aantallen en verhoudingen aan te planten, om tot het gewenste eindbeeld te komen.

Geriefhoutbosje

Geriefhoutbosjes staan vaak op een overhoekje en werden aangeplant om zelf in de houtvoorraad te voorzien. Geriefhoutbosjes bestaan vaak maar uit een of twee soorten, zoals zomereik of hazelaar.

2.6 Het erf in het landschap

Karakteristiek voor het boerenerf in deze streek is de ligging van de gebouwen. Tot in de 70-er jaren lag direct achter de meeste boerderijen, waar het melkvee in was gestald, een hooiberg. Daarom heen gegroepeerd lagen stallen voor kleinvee en een berging voor tractoren en machines.

Het voorerf

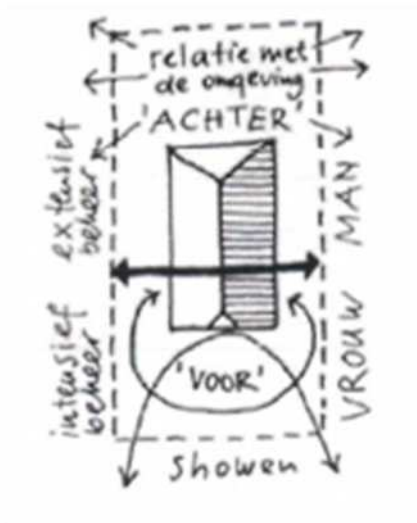
De erfindeling is een afspiegeling van de taakverdeling tussen boer en boerin. Het erf aan de voorkant is de siertuin. Dit was het domein van de boerin. Het vormt een in zichzelf gekeerd gebied en het onderhoud, dat voor het grootste deel in de zomer plaatsvindt, is intensief. Er zijn drie verschillende soorten boerderijtuinen:

- De klassieke (nuts)tuin waar de nutsfunctie overheerst. Hier staat groente met soms wat fruit en een kleine hoeveelheid bloemen. Staan er veel bloemen in, dan noemen we het een 'versierde nutstuin'.
- De formele tuin bevat symmetrische figuren die omzoomd zijn met grind. Het patroon wordt vaak omzoomd met een (buxus)haag of een rand van bloeiende planten. De patronen zijn gevuld met rozen en andere soorten beplanting.
- De boerderijtuin is een 'moderne' boerderij tuin. Deze tuinen wijken af van de hiervoor genoemde tuinen. Het zijn tuinen zonder een samenhangende ordening.

De boerderij wordt beschaduwd door 2 of 3 leilinden. Vaak stonden deze aan de zuidkant om de (kaas)kelder koel te houden in warme zomers. Ook staan leilinden aan de voorkant van de boerderij. Soms treffen we een paar hoogstamfruitbomen aan; meestal pruimen, appels, peren of soms een kers. Het meeste fruit is ondergebracht in de 'bongerd'.

Het achtererf

De stal en de bijgebouwen met het achtererf is het werkterrein van de boer. De beplanting bestaat uit (knot)bomen, hakhout, struweelbeplanting (wilde haag van diverse heesters) en soms een erfbosje met zomereiken in het oude ontginningslandschap. Ook werden er walnoten aangeplant tegen insecten. De moestuin werd meestal omzoomd door een doornhaag om de groenten te beschermen tegen wildvraat. Ook kwamen omheiningen voor van gevlochten wilgentenen. Het onderhoud van deze beplanting is vooral winterwerk. Het achtererf houdt de relatie open met het achterland; de es of het hooiland. Het erfgedeelte direct naast de stal is het overgangsgebied, dat zowel kan behoren bij het voor- als het achtererf. Dit overgangsgebied bevat vaak de moestuin.

Traditionele erfopbouw met 'voor' en 'achter'.

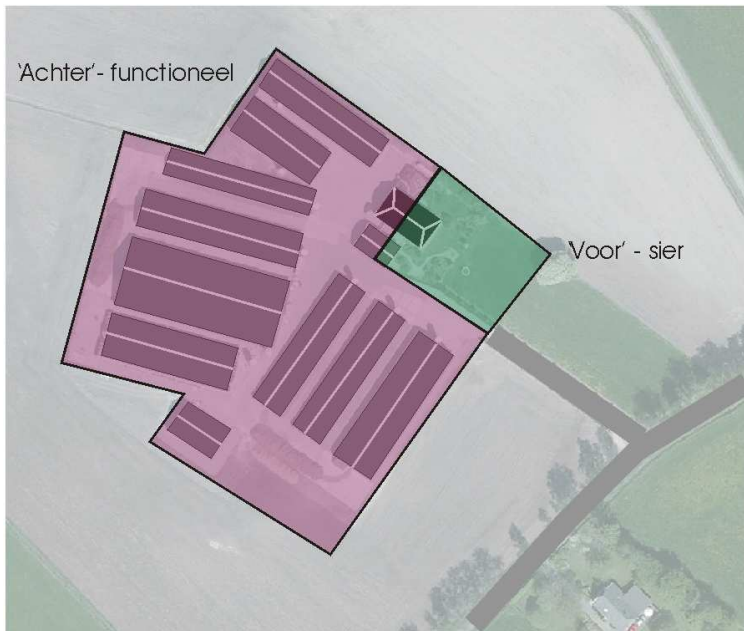
2.7 Ruimtelijke opbouw van het erf

Het hoofdgebouw bevindt zich aan de oostzijde van het erf en ligt 50 meter van de weg af. Het hoofdgebouw ligt met de achterzijde richting erf. Het erf wordt ontsloten aan de noordzijde via twee erftoegangswegen. Aan de zuidzijde van het erf ligt een watergang. Het grenst aan de noordzijde aan de Halseweg en aan de andere zijden aan agrarisch cultuurland. Op de onderstaande afbeelding wordt het erf meer in detail weergegeven.

Luchtfoto van het erf (bron: provincie Gelderland).

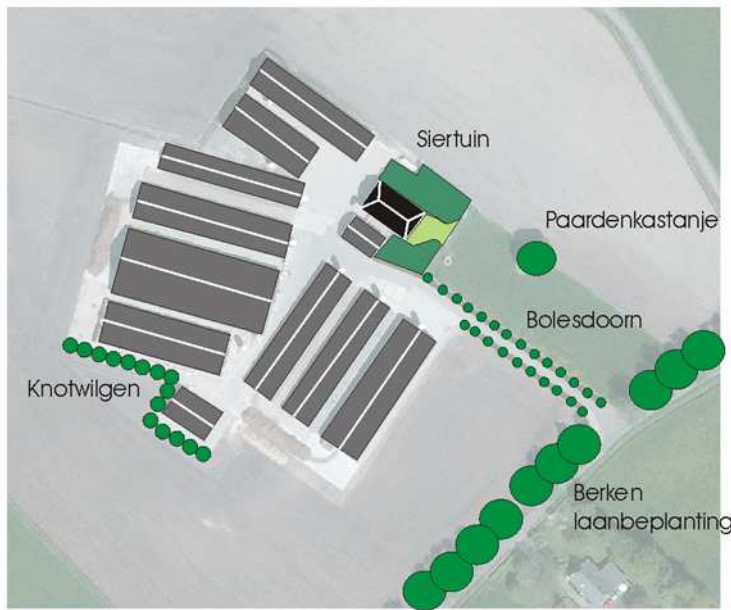

Traditionele indeling van het erf in 'voor-' en 'achtererf'.

3.5 Aanwezige erfbeplanting

Op het erf is niet veel erfbeplanting aanwezig. Aan de voorzijde van de woning ligt een kleine siertuin met gazon en tuinbeplanting (bestaande uit coniferen en andere tuinplanten). Langs de oprit staan een dertigtal rode bol-esdoorns. Aan de zuidwestzijde van het erf staan 14 recent ingeplante knotwilgen. Deze knotwilgen zijn aangeplant als landschappelijke inpassing van een recent gebouwde stal en werktuigenberging.

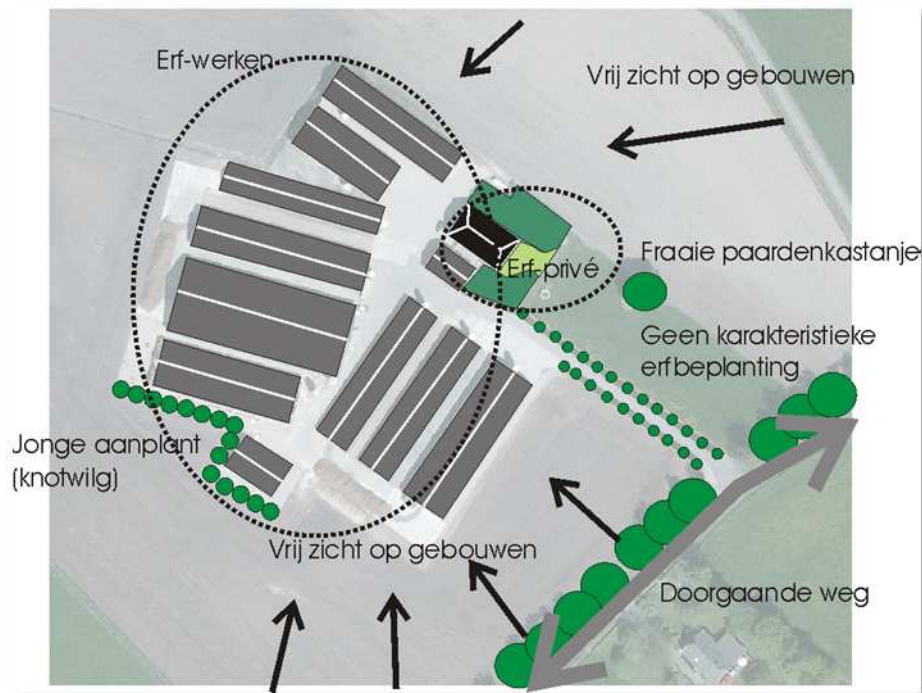
De knotwilgen aan de zuidwestzijde zijn nog jong. Wanneer deze enige omvang gekregen hebben wordt het zicht op de zuidwesthoek grotendeels weggenomen door deze beplanting. De rode bolesdoorns vormen geen streekeigen beplantingsvorm. Vanwege de bolvorm is deze beplanting niet prominent aanwezig. Dit is anders met de paardenkastanje aan de voorzijde. Dit is een fraaie beeldbepalende boom.

De aanwezige erfbeplanting op het erf.

3.6 Analyse van de ruimtelijke kwaliteit

De agrarische gebouwen van het bedrijf zijn vooral vanaf de Stadsheidelaan duidelijk zichtbaar. De gebouwen worden nauwelijks aan het zicht onttrokken door erfbeplanting. Het erf ligt ca. 50 van de doorgaande weg en het erf is bijzonder strak ingericht en opgeruimd. Het erf oogt daardoor niet 'rommelig' maar de bebouwing is vrij massaal en duidelijk visueel aanwezig in het landschap. Uitgezonderd de paardenkastanje is er geen hoge opgaande beplanting op het erf aanwezig die de aandacht kan afleiden van de bebouwing. Op de onderstaande verbeelding wordt de ruimtelijke analyse in beeld weergegeven.

Ruimtelijke analyse van het erf.

3.7 Conclusie

De bebouwing op het erf is erg prominent aanwezig in het huidige landschap vanwege de omvang en het nagenoeg ontbreken van erfbeplanting. Ondanks de duidelijk zichtbare bebouwing oogt het erf netjes en opgeruimd. Op het erf is geen hoge opgaande beplanting aanwezig die de aandacht afleidt. De recent aangelegde beplanting aan de zuidwestzijde moet zich nog ontwikkelen tot volwassen knotwilgen om zo het zicht op de gebouwen weg te nemen. Aan de voorzijde van de woning treffen we geen traditionele boomgaard aan. Gelet op de inrichting en het gebruik, is daar wel plek voor.

4. Voorgenomen activiteit

4.1 Algemeen

Er zijn concrete plannen om het agrarische bouwblok uit te breiden met 1400 m² en een nieuwe kippenstal te bouwen aan de zuidzijde van het erf. Op onderstaande afbeelding wordt het huidige erf (links) en de wenselijke nieuwe situatie weergegeven (rechts).

Weergave van de huidige- (links) en wenselijke eindbeeld.

Begrenzing van het huidige agrarisch bouwblok (links) en de wenselijke begrenzing (rechts)

5. Uitgangspunten voor het ontwerp

5.1 Algemene uitgangspunten

Het nieuwe erf ontwerp is tot stand gekomen op basis van een ruimtelijke analyse waarbij gekeken is naar de aanwezige erfbeplanting, de functies van het erf, de nieuwe wenselijke ontwikkelingen, het omringende landschap en streekeigen- karakteristieke beplanting. Bij de ontwikkeling van het erfbeplantingsplan zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Zichtbaarheid bebouwing

Agrarische bebouwing mag zichtbaar zijn in het agrarisch cultuurlandschap. Het uitgangspunt is niet om alle bebouwing achter een 'groene muur' te plaatsen. Lelijke objecten worden bij voorkeur wel achter 'groen' geplaatst.

Streekeigen beplanting

Als plantmateriaal voor nieuwe beplanting wordt streekeigen beplanting gebuikt. Dit is beplanting welke karakteristiek is voor het landschap en geschikt is op de locatie (bodem, water). Naast het aanleggen van beplanting, kan het zinvol om bestaande niet inheemse beplanting te verwijderen en al dan niet te vervangen voor inheems plantmateriaal.

5.2 Kwantitatieve eisen aan bedrijfsuitbreiding van de gemeente Doetinchem

De gemeente Doetinchem heeft kwantitatieve normen als richtlijn vastgesteld voor toe te voegen nieuwe erfbeplanting en landschapselementen bij uitbreiding van het agrarisch bouwkegel. Deze zijn:

Te realiseren eenheden landschapselementen op percelen van 500 tot 2000 m² – per 500 m² perceel:

Enkele opgaande beplanting	20 strekkende meter
Boomgaard	niet haalbaar
Vlaktvormige opgaande beplanting	40 m ²
Haag	25 strekkende meter
Poel	niet haalbaar
Vlaktvormig riet – natte oever	30 m ²

Te realiseren eenheden landschapselementen op percelen vanaf 2000 m² – per 500m² perceel:

Enkele opgaande beplanting	20 strekkende meter
Boomgaard	80 m ²
Vlaktvormige opgaande beplanting	40 m ²
Haag	50 strekkende meter
Oeverlijn poel	15 strekkende meter
Vlaktvormig riet – natte oever	30 m ²

Aandachtspunten:

Een combinatie van elementen is ook mogelijk. De totale hoeveelheid landschapselementen moet daarbij wel gehaald worden. Een poel moet een minimale wateroppervlakte van 50 m² (exclusief talud) hebben. Anders kan deze niet als zodanig functioneren. Op een klein perceel is het dan vrij onmogelijk om een goede poel te realiseren. De in de beschrijving genoemde minimale maten zijn leidend.

Welke landschapselementen valt onder:

Enkele opgaande beplanting <ul style="list-style-type: none"> - Elzensingel - Bossingel - Laan - Knotboom - Fruitlaan - Bomenrij 	Haag <ul style="list-style-type: none"> - Knip- of scheerheg - Struweelhaag - Vlechthege
Boomgaard <ul style="list-style-type: none"> - Hoogstamboomgaard - Halfstamboomgaard - Struikenboomgaard 	Oeverlijn vijver <ul style="list-style-type: none"> - Poel en klein historisch water
Vlaktvormige opgaande beplanting <ul style="list-style-type: none"> - Houtwal - Struweelrand - Hakhoutbos - Griend 	Vlaktvormig riet – natte oever <ul style="list-style-type: none"> - Rietzoom en klein rietperceel - Natuurvriendelijke oever

5.3 Opgave voor nieuwe beplanting

Op basis van de uitbreiding van het bestaande bouwblok met 1400 m² dan dient een keuze gemaakt te worden uit de volgende oppervlakte beplanting of landschapselement die toegevoegd wordt aan het erf;

Enkele opgaande beplanting	60 strekkende meter
Boomgaard	niet haalbaar
Vlaktvormige opgaande beplanting	120 m ²
Haag	75 strekkende meter
Poel	niet haalbaar
Vlaktvormig riet – natte oever	90 m ²

6. Het ontwerp

6.1 Algemeen

Het erfbeplantingsplan voorziet in de aanleg van de volgende onderdelen;

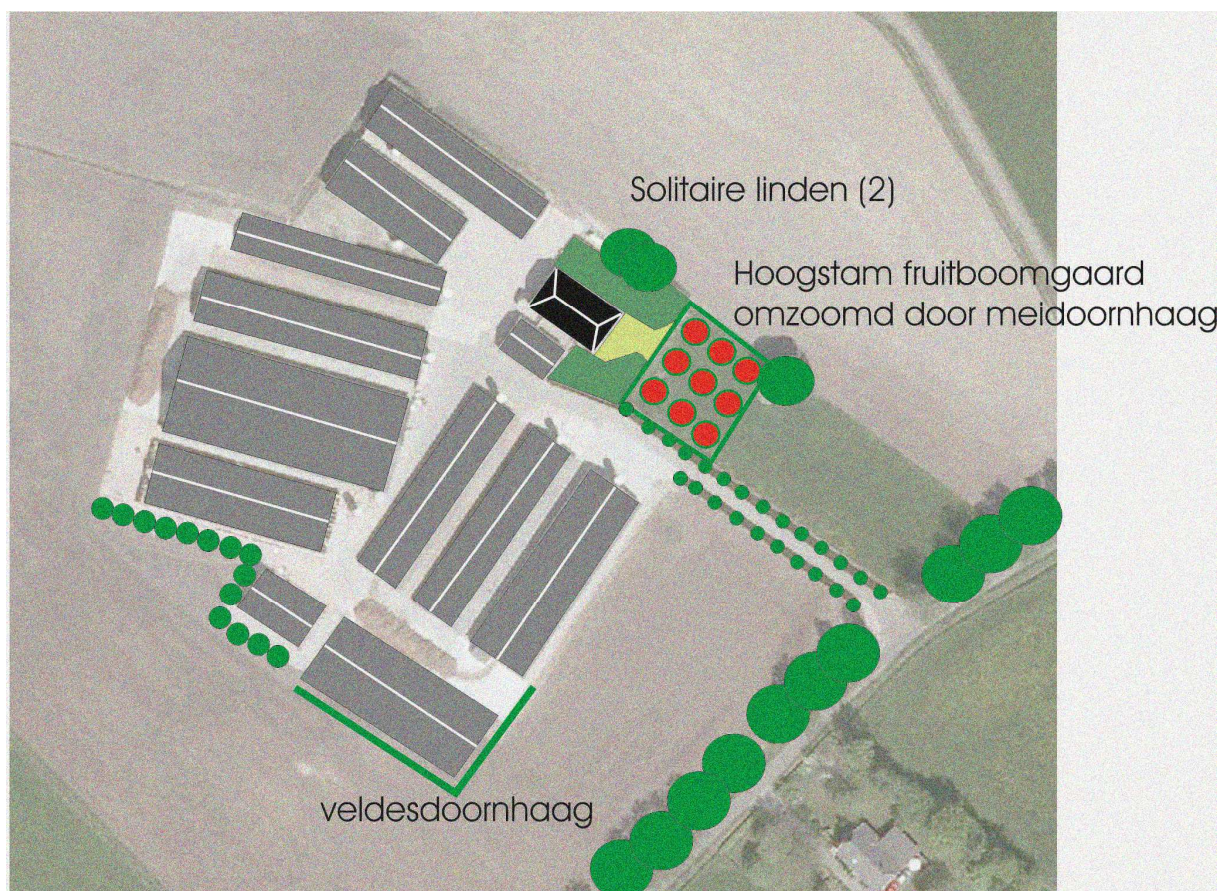
Kwantitatieve verplichting:

- Aanleg 90 m¹ veldesdoornhaag aan de zuidzijde van de nieuw te bouwen stal;

Vrijwillige versterking van het erf;

- Hoogstamboomgaard van 950m² met 9 hoogstam fruitbomen aan de voorzijde van de woning;
- 120 m¹ meidoornscheerhaag als omzoming van de boomgaard aan de voorzijde van de woning;
- 2 solitaire linden ten noorden van de woning.

Op de onderstaande afbeelding wordt het ontwerp weergegeven.

Landschappelijke inpassing van het nieuwe erf.

6.2 Toelichting op de verschillende beplantingstypen

Knip- of scheerhaag

Hagen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Op de droge gronden dienden de hagen veelal als eigendoms- of perceelscheiding. De doornige meidoorn kon daarnaast ook nog een veekerende functie hebben. Met de komst van het prikkeldraad zijn veel heggen uit het landschap verdwenen. Door het regelmatig knippen heeft de heg een strak en recht uiterlijk. Heggen

en hagen zijn van belang voor flora en fauna, zo bieden ze schuilmogelijkheden voor diverse diersoorten.

Solitaire boom

Solitaire bomen op het erf kunnen blikvanger van het erf worden indien de bomen tot wasdom komen. Met solitaire bomen worden bomen bedoeld die geplant worden zonder ondergroei. Solitaire bomen kunnen als laanbeplanting of erfboom geplant worden.

Hoogstam boomgaard

Een hoogstamboomgaard is een boomgaard of boomweide met fruit- of notenbomen. Hoogstamboomgaarden komen vooral voor als onderdeel van het boerenerf, maar ook bij landgoederen en buitenplaatsen waren vaak boomgaarden te vinden. Hoogstamboomgaarden komen met name voor op kleigronden, op zandgrond zijn ze relatief schaars. Boomgaarden worden vaak door een heg, haag of sloot afgescheiden van de omgeving. De ondergrond van de hoogstamboomgaard is vaak een begraasd grasland. Hoogstamboomgaarden vormen naast hun landschappelijke betekenis ook een belangrijk leefgebied voor diverse diersoorten.

7. Inrichting en beheer

Om tot het wenselijke eindbeeld te komen, dienen de volgende inrichtings- en beheermaatregelen uitgevoerd te worden.

7.1 inrichtingsmaatregelen

veldesdoornhaag

De haag wordt aangelegd in een plantverband van 4 stuks/m1 haag. Er wordt bij de aanleg gebruik gemaakt van plantsoen in de maat 60-80 of 80/100. Er wordt voorgesteld om een meidoornhaag aan te leggen..

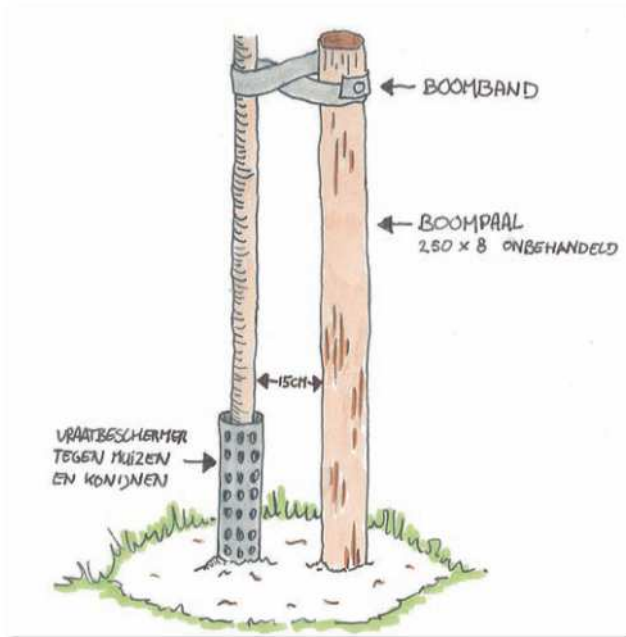
Solitaire linden

Er worden twee solitaire linden gepland. Deze hebben een minimale stamomtrek van 10-12cm op 1,5 meter hoogte boven de wortelvoet. De boom wordt gepland in ruim plantgat en ondersteund door twee boompalen en boomband. Er wordt een als laanbomen gekweekte boom gebruikt.

Het aanplanten van een boom kan plaats vinden tussen half november en half maart, mits het niet vriest. Voor de aanplant wordt vaak gekozen voor een laanboom met een minimale omtrek van 10-12 cm. U kunt ook kiezen voor een grotere maat, bijvoorbeeld 14-16 cm met kluit. Indien u niet direct alle bomen kunt aanplanten, dan kunt u ervoor kiezen de bomen tijdelijk op te kuilen. Kies hiervoor een vochtige schaduwrijke plaats uit. Het opkuilen kan door een gat in de grond te graven en daar de bomen met de wortels in te zetten. Bedek de wortels met de vrijgekomen grond.

Specifieke plantinstructie

1. Voor het aanplanten is een ruim plantgat noodzakelijk waarin de wortels zich wijd kunnen uitspreiden. Het plantgat dient daarom ongeveer een afmeting te hebben van 70x70x70 cm groot. Spit na het graven de bodem van het plantgat los.
2. Plaats daarna een boompaal van onbehandeld hout naast de boom (maat 250 cm lengte bij 8 cm doorsnede), op ongeveer 15 cm van de boom, aan de kant van de heersende windrichting (dit is meestal het zuidwesten). Bevestig de jonge boom met een brede band aan de boompaal.
3. U kunt nu het plantgat weer dichtgooien. Pas indien nodig bodemverbetering toe door bijvoorbeeld potgrond te mengen met de grond uit het plantgat.
4. Plaats bij een bomengroep de bomen ruim uit elkaar, de minimale plantafstand is 6 meter. Een volwassen boom kan al snel een kroon ontwikkelen van 10 meter breed.

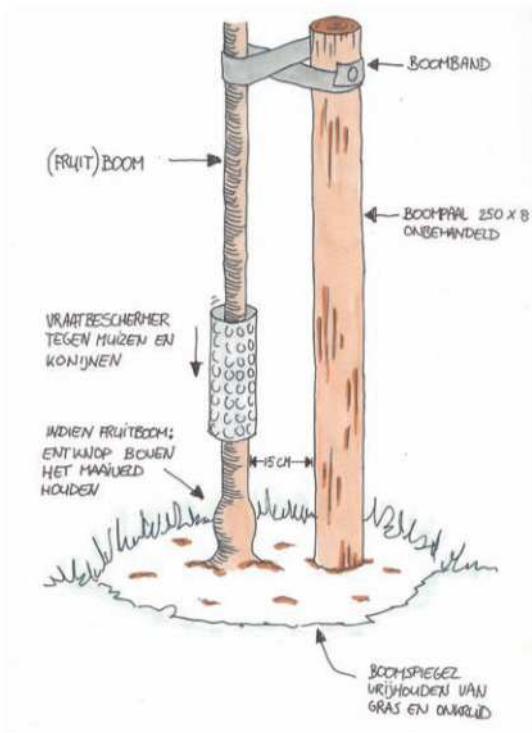

Algemene opmerking

Initiatiefnemer dient er op toe te zien dat uitsluitend inheems plantmateriaal gebruikt wordt. De leverancier van het plantmateriaal kan hierop toezien.

Hoogstam boomgaard

Voor de aanleg van de hoogstam appelbomen wordt gebruik gemaakt van bomen met een maat van 10-12 cm (stamomtrek op 1,5 m hoogte). De hoogstamappelbomen worden in een ruim plantgat gepoot en ondersteund door twee boompalen met boomband. Er wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van oude rassen. Deze zijn van nature robuuster en minder kwetsbaar voor ziektes en plagen.

Verder:

- Hoogstambomen kunnen meer dan 10 meter hoog en breed worden. Het is daarom belangrijk bij aanplant de fruitbomen op ruime afstand van elkaar te planten.
- Plant daarom appelbomen minstens 10 meter uit elkaar, peren en kersen 8 meter en pruimen 6 meter uit elkaar.
- Voor het planten is een ruim plantgat noodzakelijk waarin de wortels zich wijd kunnen uitspreiden. Het plantgat moet daarom een afmeting hebben van 70x70x70 cm groot. Spit na het graven de bodem van het plantgat los.
- Plaats daarna een boompaal van onbehandeld hout naast de boom (maat 250 cm bij 8 cm), op ongeveer 15 cm van de boom, aan de kant van de heersende windrichting (dit is meestal het zuidwesten), waar u de jonge boom met een brede band aan bevestigt.
- U kunt nu het plantgat weer dichtgooien. Pas bij arme grond bodemverbetering toe door bijvoorbeeld potgrond te mengen met de grond uit het plantgat.

7.2 Beheer

Het is wenselijk om na aanleg vervolgbeheer uit te voeren om tot het wenselijke eindbeeld te komen. De aangelegde elementen dienen als volgt beheerd te worden.

Solitaire linden

Geen beheer, mogelijk opkronen als schade aan landbouwvoertuigen ontstaat door laag hangende takken.

Meidoornhaag

De meidoornhaag wordt als scheer- of kniphaag beheerd. Deze haag dient jaarlijks 1 à 2 maal geknipt/geschoren te worden om de haag op de wenselijke hoogte en breedte te houden. De wenselijke hoogte van de haag is minimaal 1,5 m1.

Boomgaard

Het snoeien van fruitbomen wordt al eeuwen toegepast. Het snoeien van de fruitboom in de jeugdfase wordt de vormsnoei genoemd. De vormsnoei zorgt voor een bepaald model. Wanneer dat model is bereikt volgt de onderhoudssnoei. Ook kunnen fruitbomen op verschillende manieren gesnoeid worden. Bijvoorbeeld met als doel productie of als doel het landschappelijk beeld. Landschapsbeheer Gelderland geeft basis cursussen voor het snoeien van hoogstamfruit.

Vormsnoei

De vormsnoei is vooral belangrijk bij de jonge bomen. Elke soort heeft zijn eigen specifieke vorm. Bij de appel wordt over het algemeen een bolvorm aangehouden zonder harttak. Peren vormen van nature meer een kroon met een harttak. Deze kroon krijgt meer een piramidale vorm. Nadat de fruitboom is aangeplant is het belangrijk direct de eerste vormsnoei toe te passen. Uit het gestel worden vaak niet meer dan 4 gesteltakken aangehouden, de overige takken kunnen worden weggesnoeid. Afhankelijk van de soort kunt u kiezen voor het behouden of weghalen van de harttak.

Onderhoudssnoei

Fruitbomen kunnen het beste jaarlijks gesnoeid worden. Het gaat daarbij om vervanging van minder vitaal, afgedragen vruchthout, het verwijderen van ziek hout en het verwijderen van verkeerd geplaatste nieuwe scheuten. In een regelmatig onderhouden, vitale hoogstamfruitboom zullen elk jaar nieuwe scheuten ontstaan. Een deel kan worden gehandhaafd en gebruikt als nieuwe vruchttakken. Een ander deel dient te worden verwijderd.

Bron: Landschapsbeheer Gelderland. Zie ook www.landschapsbeheergelderland.nl

Bijlage 2- Quick Scan Flora & Fauna

Quickscan natuurwaardenonderzoek Jansen, Stadsheidelaan 15 in Doetinchem

In het kader van de Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Jansen, Stadsheidelaan 15 in Doetinchem

In het kader van de Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Van Westreenen
Contactpersoon: dhr. A. Versteeg

Projectnummer en versie: 437b, versie 1.1		Status: concept
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 27 april 2014
Ligging projectgebied: Stadsheidelaan 15 Doetinchem	Amersfoortcoördinaten: X224.312 Y442.899	

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Het onderzoeksgebied.....	5
2.1 Situering.....	5
2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied.....	5
3 Voorgenomen activiteiten.....	6
3.1 Algemeen.....	6
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten.....	7
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer.....	7
4. Gebiedsbescherming.....	7
4.1 Algemeen.....	7
4.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied.....	7
4.3 Ecologische Hoofdstructuur (EHS).....	8
4.4 Slotconclusie.....	9
5. Soortenbescherming; het onderzoek.....	10
5.1 Methode.....	10
5.2 Verwachting.....	11
5.3 Resultaten.....	12
5.4 Toetsingskader.....	13
5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	13
5.6 Historische gegevens.....	15
5.7 Volledigheid van het onderzoek.....	15
6. Conclusies en advies.....	16
Bijlagen:.....	17

Samenvatting

Pluimveebedrijf Jansen, gevestigd aan de Stadsheidelaan 15 in Doetinchem, heeft bij de gemeente Doetinchem de wens geuit om het bestaande agrarisch bouwblok, zoals opgenomen in het huidige bestemmingsplan, te vergroten. Er zijn concrete plannen om een nieuwe pluimveestal te bouwen. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet en wet- en regelgeving met betrekking tot beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000-gebied en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Het onderzoeksgebied bestaat uit intensief beheerd agrarisch cultuurland, bebouwing en erfverharding. Dit maakt het gebied tot een nagenoeg ongeschikte habitat voor de meeste beschermde flora- en faunasoorten. Het is mogelijk dat het gebied incidenteel wordt gebruikt door de haas. Deze soort staat vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soort geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, verwonden en doden. Omdat de haas incidenteel met slechts één of enkele individuen kortstondig in het gebied aanwezig is, hoeven er in kader van de algemene zorgplicht geen nadere maatregelen uitgevoerd te worden. Beschermde soorten, zoals vermeld in tabel 2 en 3 van de Ff-wet, ontbreken in het onderzoeksgebied en de voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde soorten buiten het onderzoeksgebied. Er is geen nader onderzoek nodig en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden. De Ff-wet vormt geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen activiteit.

Het onderzoeksgebied ligt niet in- of direct naast een beschermd natuurgebied of de EHS. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van beschermd natuurgebied of de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden, er hoeft geen ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

1. Inleiding

Pluimveebedrijf Jansen, gevestigd aan de Stadsheidelaan 15 in Doetinchem, heeft bij de gemeente Doetinchem de wens geuit om het bestaande agrarisch bouwblok, zoals opgenomen in het huidige bestemmingsplan, te vergroten. Er zijn concrete plannen om een nieuwe pluimveestal te bouwen. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet en wet- en regelgeving met betrekking tot beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur.

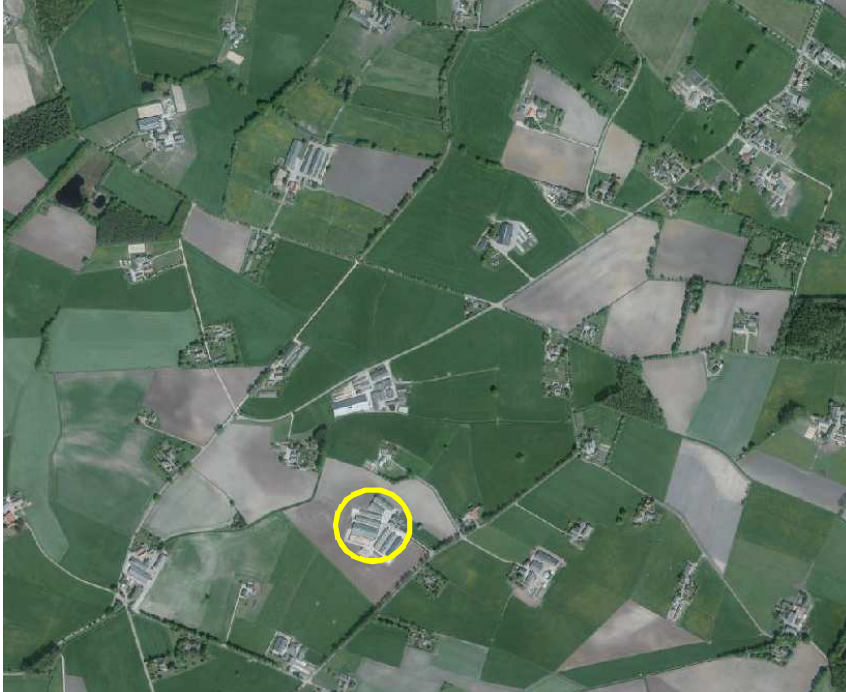
Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000-gebied en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie.

2. Het onderzoeksgebied

2.1 Situering

Pluimveebedrijf Jansen is gelegen aan de Stadsheidelaan 15 in Doetinchem. Op onderstaande kaart wordt de globale ligging van het plangebied in de omgeving weergegeven.

Globale ligging van het plangebied in de omgeving.

2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt aan de zuidzijde van het erf. Op het erf staan een boerderij, werktuigenberging en negen pluimveestallen. Uitgezonderd de boerderij, zijn de bijgebouwen gedekt met golfplaten.

Het onderzoeksgebied beperkt zich tot het nieuw te bestemmen agrarisch bouwkvael. Het onderzoeksgebied bestaat uit intensief beheer agrarische cultuurgrond en erfverharding. In het gebied staat een recent gebouwde werktuigenberging. In het onderzoeksgebied staan enkele recent geplante knotwilgen. De agrarische cultuurgrond was tijdens het veldbezoek in gebruik als grasland. Op onderstaande luchtfoto wordt het erf in detail weergegeven.

Detailopname van het onderzoeksgebied; deze wordt met de gele lijn aangeduid.

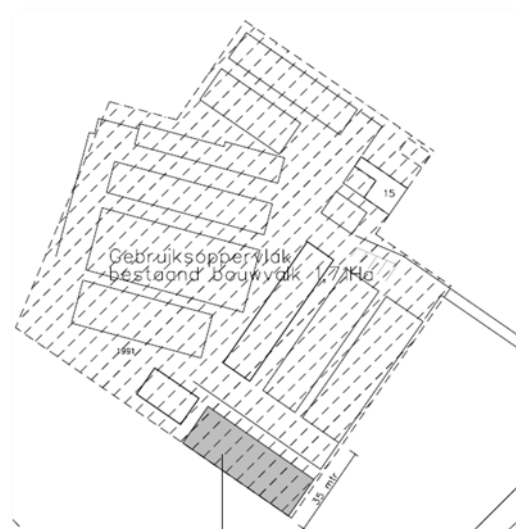
3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Er zijn concrete plannen om een nieuwe pluimveestal te bouwen. De nieuwe bebouwing wordt landschappelijk ingepast middels de aanleg van erfbeplanting.

De volgende werkzaamheden worden uitgevoerd om tot het wenselijke eindbeeld te komen;

- Bouwrijp maken bouwplaats;
- Bouw stal
- Aanleg erfbeplanting

Weergave van de wenselijke uitbreiding van het agr. bouwblok en nieuwbouw pluimveestal.

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De beoogde (ruimtelijke) ingreep heeft een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten. Hierbij is onderscheid te maken tussen tijdelijke en permanente invloeden die effecten kunnen veroorzaken. Dit zijn:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid en trillingen door bouwwerkzaamheden;
- Licht en geluid door bouwwerkzaamheden.

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van het negatieve effect verschilt per soorten en soortgroep.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

Door uitbreiding van het agrarisch bouwperceel wordt de bouw van een nieuwe pluimveestal mogelijk gemaakt. De invloedsfeer van de bouw van deze stal is lokaal. Een eventuele toename van ammoniak, doordat er in het onderzoeksgebied meer dieren worden gehouden, valt buiten deze studie. Deze beoordeling dient plaats te vinden in het kader van de beoordeling van de omgevingsvergunning.

4. Gebiedsbescherming

4.1 Algemeen

Er wordt een nieuwe pluimveestal gebouwd. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur. Het mogelijk negatieve effect op de duurzame instandhouding van beschermd natuurgebied door de toegenomen uitstoot van ammoniak wordt in de studie buiten beschouwing gelaten. Deze beoordeling wordt uitgevoerd in het kader van de beoordeling van de omgevingsvergunning.

4.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied

De bescherming van Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonumenten wordt geregeld via de Natuurbeschermingswet. Provincies vormen het bevoegd gezag voor de duurzame veiligstelling van deze gebieden in hun provincie. Voor activiteiten die leiden tot aantasting van de duurzame instandhouding van deze gebieden dient een natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Ligging t.o.v. beschermd natuurgebied

Het onderzoeksgebied ligt niet in- of in de direct naast een Natura 2000-gebied of beschermd natuurmonument. In een straal van drie kilometer rondom het onderzoeksgebied ligt geen beschermd natuurgebied.

Effectbeoordeling

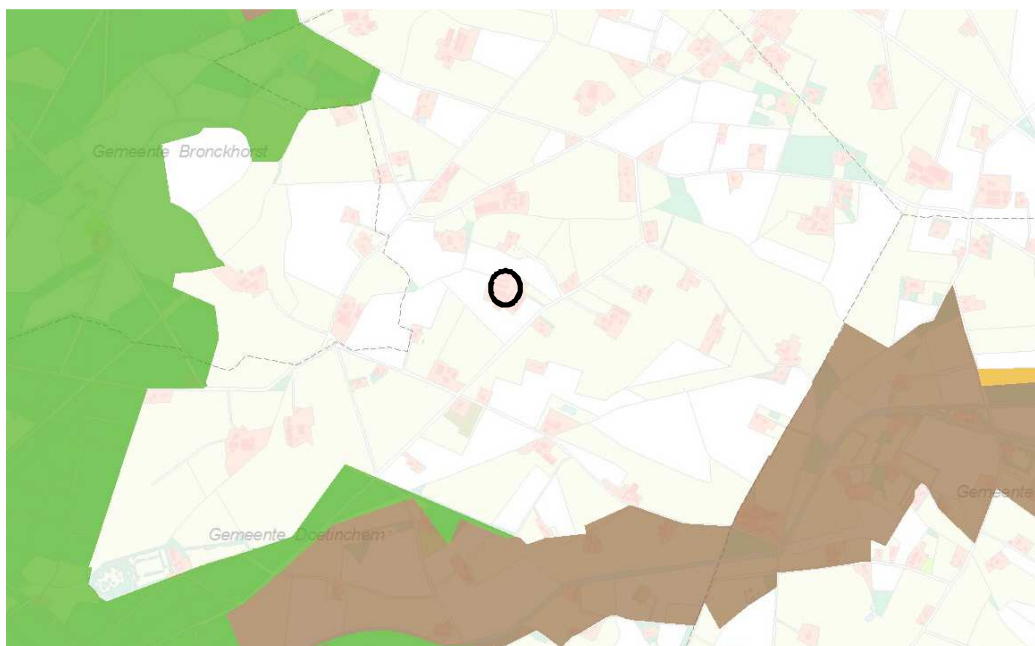
De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal. Dat wil zeggen dat er geen negatief effect op natuurgebied buiten het onderzoeksgebied optreedt. Gelet op de invloedssfeer en de ligging op ruime afstand van beschermd natuurgebied, wordt gesteld dat de instandhoudingsdoelen van beschermd natuurgebied niet negatief beïnvloed wordt. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

4.3 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur in hun provincies. De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in de EHS, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet van belang.

Ligging t.o.v. de EHS

Het onderzoeksgebied ligt niet in de EHS en grenst niet aan gronden die tot de de EHS behoren (bron: Provincie Gelderland, 2014). Op minimaal ca. 750 meter ten zuiden en ten westen van het onderzoeksgebied liggen gronden welke tot de EHS behoren. Op de onderstaande kaart wordt de ligging van gronden welke tot de EHS behoren weergegeven.

Ligging van gronden welke tot de EHS behoren nabij het onderzoeksgebied (cirkel).

Effectbeoordeling

Het onderzoeksgebied behoort niet tot de EHS. Vanwege de lokale invloedssfeer en de ligging van het onderzoeksgebied op enige afstand tot de EHS, wordt gesteld dat de voorgenomen activiteit geen negatief effect heeft op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS.

4.4 Slotconclusie

Het onderzoeksgebied ligt niet in de Ecologische Hoofdstructuur of een beschermd natuurgebied. In de directe omgeving liggen geen gronden welke tot beschermd natuurgebied of de EHS behoren. De invloedsfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal en heeft geen negatief effect op beschermd natuurgebied of de EHS. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

5. Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 16 april 2014 onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Er zijn verder geen andere aanvullende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden (half bewolkt, geen neerslag, temperatuur 17 °C en een zwak zuidwestenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek op 16 april 2014, uitgevoerd door een ervaren veldbioloog;
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Digitale atlas van amfibieën en reptielen (RAVON 2014)
- Nieuwe atlas van de Nederlandse flora

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor floristisch onderzoek. De onderzoeksperiode ligt buiten de bloeitijd van sommige soorten. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust en -verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogels vast te stellen omdat het onderzoek buiten de broedtijd van de meeste soorten is uitgevoerd en de meeste zomergasten nog niet in hun broedgebied zijn teruggekeerd. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentieel aanwezige soorten.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren. Er is gekeken naar graaf, vraat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en hollen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren, maar ongeschikt voor een volledig onderzoek naar de functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen. Potentieel geschikte verblijfplaatsen van zoogdieren (incl. vleermuizen) in gebouwen en/of natuurlijke hollen zijn visueel geïnspecteerd. Hierbij is gebruik gemaakt van een endoscoop met minicamera om holle ruimtes te inspecteren. Op basis van de bouwstijl, gebruikte materialen, staat van onderhoud en de landschappelijke kenmerken van het onderzoeksgebied, kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentiële functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Amfibieën & reptielen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen. De onderzoeksperiode is redelijk geschikt voor onderzoek naar amfibieën en reptielen, al bepaalt het weer tijdens het onderzoek sterk de trefkans op het waarnemen van reptielen. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van dagvlinders. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar dagvlinders omdat het onderzoek buiten de vliegtijd van bepaalde soorten is uitgevoerd. Ook speelt het weer tijdens het onderzoek een grote rol in de trefkans op het waarnemen van vlinders. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Libellen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van libellen. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar libellen omdat de onderzoeksperiode buiten de vliegtijd van de meeste libellensoorten valt. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied voor beschermde soorten is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van kevers en mieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar kevers en mieren. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vissen en kreeftachtige

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtige. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar vissen en kreeftachtige. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

5.2 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, bouwstijl en gebruikte bouwmaterialen, aard, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied, dan lijkt het onwaarschijnlijk dat er beschermde soorten worden aangetroffen uit de volgende groepen:

- Libellen;
- Kevers;
- Dagvlinders;
- Vaatplanten;
- Vissen en kreeftachtigen;
- Reptielen;
- Amfibieën;
- Vogels (gebouw bewonende soorten);
- Grondgebonden zoogdieren (algemene- en weinig kritische soorten)
- Vleermuizen (verblijfplaatsen in gebouwen, foerageergebied, vliegroute);

Mogelijk komen de volgende soortgroepen in het gebied voor:

- geen

5.3 Resultaten

Planten

Het onderzoeksgebied bestaat uit intensief gebruikt agrarisch cultuurland, erfverharding en bebouwing. Het grasland bestaat uit een monocultuur van (Engels) Raaigras. Er zijn in het onderzoeksgebied geen beschermde soorten aangetroffen. De inrichting en het gevoerde beheer maken het gebied tot een nagenoeg ongeschikte groeiplaats voor beschermde soorten.

Broedvogels

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat er vogels nestelen in het onderzoeksgebied. Het grasland vormt een ongeschikte habitat voor vogels en in de (jonge) bomen zijn geen oude nesten aangetroffen.

Zoogdieren; vleermuizen

Er zijn geen vleermuizen waargenomen en potentiële verblijfplaatsen zoals gebouwen, kelders en oude bomen ontbreken in het onderzoeksgebied. De gebouwen op het erf (buiten het onderzoeksgebied) zijn niet onderzocht op de geschiktheid als verblijfplaats voor vleermuizen. Potentieel geschikte verblijfplaatsen ontbreken in het onderzoeksgebied.

Het onderzoeksgebied vormt een nagenoeg ongeschikt foerageergebied voor vleermuizen.

Sommige vleermuissoorten gebruiken lijnvormige landschapselementen als vliegrouete van- en naar de kolonie. Het onderzoeksgebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement en maakt daarom geen onderdeel uit van een vliegrouete.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn in het onderzoeksgebied geen beschermde soorten waargenomen. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer vormt het onderzoeksgebied een ongeschikte habitat voor grondgebonden zoogdieren. Mogelijk komt incidenteel een haas in het gebied voor. Deze heeft er geen vaste verblijfplaats.

Amfibieën& reptielen

In het onderzoeksgebied zijn geen amfibieën en reptielen waargenomen. Het onderzoeksgebied vormt een ongeschikte habitat voor amfibieën en reptielen.

Dagvlinders

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebieden geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Libellen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Kevers en mieren

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Vissen en kreeftachtigen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten. De sloten in het onderzoeksgebied vormen een ongeschikt habitat voor deze soorten.

5.4 Toetsingskader

Voor het verstoren van soorten van tabel 1 is geldt een algemene vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt ook een vrijstelling, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaar rond beschermde nesten en leefgebieden, evenals met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk. Dit is ook noodzakelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten, wanneer er niet gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Flora

De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde plantensoorten en heeft daarom geen wettelijke consequentie. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

(Broed)vogels

Er nestelen geen vogels in het onderzoeksgebied. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief op broedvogels in- en buiten het onderzoeksgebied en heeft daarom geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Zoogdieren; vleermuizen

Om het effect van de voorgenomen ingreep op het leefgebied van vleermuizen volledig te kunnen toetsen, moet onderscheid gemaakt worden in de functie die het onderzoeksgebied kan hebben voor vleermuizen. We onderscheiden de volgende functies; vaste verblijfplaats, foerageergebied en vliegroute.

Functionaliteit als verblijfplaats

De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen ontbreken in het onderzoeksgebied en de voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op verblijfplaatsen buiten het onderzoeksgebied. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex.

art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Functionaliteit als leefgebied; foerageergebied

Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functie van het onderzoeksgebied als foerageergebied. Door de voorgenomen activiteit wordt de functie van het onderzoeksgebied en de omgeving als foerageergebied niet aangetast. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Functionaliteit als leefgebied; vliegroutes

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige landschapselementen als vliegroute van- en naar de verblijfplaats. Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functie van het onderzoeksgebied als vliegroute. Het onderzoeksgebied vormt geen verbindend onderdeel van een lijnvormig landschapselement. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal en heeft daarom geen negatief effect op eventuele vliegroutes van vleermuizen buiten het onderzoeksgebied. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Zoogdieren; grondgebonden soorten

De inrichting en het gevoerde beheer van het onderzoeksgebied maken het gebied tot een vrijwel ongeschikte habitat voor de meeste zoogdiersoorten. Mogelijk komt incidenteel een zoogdiersoort in het gebied voor welke vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet. Voor het verstoren, verwonden en doden van deze soort geldt een algemene vrijstelling. Specifieke maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht zijn niet nodig. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Amfibieën en reptielen

De inrichting en het gevoerde beheer van het onderzoeksgebied maken het gebied tot een ongeschikte habitat voor amfibieën en reptielen. Deze soortgroepen ontbreken dan ook in het onderzoeksgebied. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Dagvlinders

De inrichting en het gevoerde beheer van het onderzoeksgebied maken het gebied tot een ongeschikte habitat voor beschermde dagvlindersoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Libellen

De inrichting en het gevoerde beheer van het onderzoeksgebied maken het gebied tot een ongeschikte habitat voor beschermde libellensoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Kevers en mieren

De inrichting en het gevoerde beheer van het onderzoeksgebied maken het gebied tot een ongeschikte habitat voor beschermde kever- en mierensoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Vissen en kreeftachtigen

De inrichting en het gevoerde beheer van het onderzoeksgebied maken het gebied tot een ongeschikte habitat voor beschermde vissoorten en kreeftachtigen. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Flora	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Zoogdieren; grondgebonden	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Broedvogels tijdens broedseizoen (1)	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Broedvogels, beschermde vaste nestplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Vleermuizen; functionaliteit van het leefgebied (foerageergebied + vliegroutes)	Onbekend	Niet van toepassing	geen
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Reptielen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Amfibieën	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Vissen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Dagvlinders	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Libellen	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Overige ongewervelden	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen

(1) Het broedseizoen verschilt per soort. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstering van vogelnesten minimaal.

* Toelichting verbodsbepalingen tabel:

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

5.6 Historische gegevens

Van de onderzoeksgebieden zijn geen historische gegevens bekend.

5.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

6. Conclusies en advies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Het onderzoeksgebied bestaat uit intensief beheerd agrarisch cultuurland, bebouwing en erfverharding. Dit maakt het gebied tot een nagenoeg ongeschikte habitat voor de meeste beschermde flora- en faunasoorten. Het is mogelijk dat het gebied incidenteel wordt gebruikt door de haas. Deze soort staat vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soort geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, verwonden en doden. Omdat de haas incidenteel met slechts één of enkele individuen kortstondig in het gebied aanwezig is, hoeven er in kader van de algemene zorgplicht geen nadere maatregelen uitgevoerd te worden. Beschermde soorten, zoals vermeld in tabel 2 en 3 van de Ff-wet, ontbreken in het onderzoeksgebied en de voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde soorten buiten het onderzoeksgebied. Er is geen nader onderzoek nodig en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden. De Ff-wet vormt geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen activiteit.

Het onderzoeksgebied ligt niet in- of direct naast een beschermd natuurgebied of de EHS. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van beschermd natuurgebied of de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden, er hoeft geen ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Bijlagen:

Bijlage 1. De natuurkalender

Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
dunnen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
verwijderen opslag / exoot, nazorg	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
heg afzetten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
knotten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
opsnoeien / opkronen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
hoogstam wintersnoei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
hoogstam zomersnoei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
bomen met winterslaapplaats vogels	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
vleermuisbomen zomerverblijf	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
vleermuisbomen paarplaats	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
das	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
boomkikker struweel	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
maaieren droog schraalgrasland	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Wateren												
poel opschonen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
boomkikker wateren	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
geelbuikvuurpad kleinschalig	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
geelbuikvuurpad grootschalig	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
winterverblijf	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

- Optimale periode voor werkzaamheden.
- Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.
- Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Flora en faunawet

Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art. 75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbodsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen.

Artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Bijlage 3. Fotobijlage
Impressie van het onderzoeksgebied

